

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Regionaalminister
määrus
terviktekst
03.03.2025
29.03.2025
RT I, 28.02.2025, 15

Perioodi 2023–2027 kohalikku sorti taime kasvatamise toetus

Vastu võetud 10.07.2023 nr 41
[RT I, 13.07.2023, 86](#)
jõustumine 01.01.2024

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.04.2024	RT I, 24.04.2024, 1	27.04.2024
20.05.2024	RT I, 25.05.2024, 1	28.05.2024
18.12.2024	RT I, 28.12.2024, 5	01.01.2025
18.12.2024	RT I, 28.12.2024, 7	01.01.2025
21.02.2025	RT I, 28.02.2025, 1	03.03.2025

Määrus kehtestatakse [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse](#) § 7 lõike 2, § 24 lõike 1 ja § 38 lõike 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027” (edaspidi *strateegiakava*) keskkonna- ja kliimakoostuste ning muude majandamiskohustuste sekkumise „Kohalikku sorti taime kasvatamise toetus” raames antava kohalikku sorti taime kasvatamise toetuse (edaspidi *toetus*) andmise tingimused ning kord.

§ 2. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse kohalikku sorti taime kasvatamise eest määruses sätestatud ajavahemiku jooksul (edaspidi *kohustus*).

(2) Kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri peab kasvatama ühe kalendriaasta (edaspidi *kohustuseaasta*) jooksul.

(3) Kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri peab kasvatama viie järjestikuse kohustuseaasta (edaspidi koos *puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperiood*) jooksul.

(4) Kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise ning kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise kohta võetakse eraldi kohustus.

§ 3. Toetuse ühikumäär

(1) Toetuse ühikumäär kohalikku sorti puuviljakultuuri kasvatamise eest on 12 eurot viljapuu kohta kalendriaastas ning kohalikku sorti marjakultuuri kasvatamise eest viis eurot marjapõõsa kohta kalendriaastas.

(2) Toetuse ühikumäär kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise eest on ühe hektari maa kohta kalendriaastas:

- 1) 20 eurot talirukki kasvatamise korral;

- 2) 50 eurot kaunvilja, välja arvatud põldoa 'Helbi' kasvatamise korral;
- 3) 50 eurot valge ristiku kasvatamise, välja arvatud ristiku seemnekasvatuse korral;
- 4) 120 eurot heintaime seemnekasvatuse korral;
- 5) 70 eurot kartuli kasvatamise korral;
- 6) 500 eurot kaalika, söödapeedi ja põldoa 'Helbi' kasvatamise korral;
- 7) 1500 eurot valge peakapsa kasvatamise korral;
- 8) 1200 eurot hariliku sibula kasvatamise korral.

(3) Kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ületab enne Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 13 lõikes 3 sätestatud toetuse vähendamiste otsustamist toetusele eelarveaastaks määratud eelarve, vähendab Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 2 punkti 2 alusel toetuse ühikumäära sellises ulatuses, mis on vajalik kõigi nõuetekohaste taotluste rahuldamiseks maksimaalsel võimalikul määral.

(4) Lõikes 3 sätestatud juhul on *PRIA*-l õigus vähendada lõigetes 1 ja 2 nimetatud üht või mitut ühikumäära või kõiki ühikumäärasid.

2. peatükk

Toetusõiguslikkuse nõuded

§ 4. Nõuded taotlejale

(1) Toetust antakse füüsilisest isikust ettevõtjale või juriidilisele isikule, kes tegeleb maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 71 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, põhisissetuleku toetus, ümberjaotav toetus ja noore põllumajandustootja toetus” §-s 3 nimetatud põllumajandusliku tegevusega (edaspidi koos *taotleja*) ning kasvatab § 2 lõikes 2 või 3 sätestatud ajavahemiku jooksul lisas „Puuvilja-, marja-, põllu- ja köögiviljakultuuri sordid” nimetatud puuvilja-, marja-, põllu- või köögiviljakultuuri sorti kuuluvat taime.

(2) Kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise eest antakse toetust taotlejale, kes kasvatab puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi igal kohustuseaastal vähemalt 20 viljapuud vähemalt viiest erinevast lisas nimetatud puuviljakultuuri sordist või vähemalt 20 marjapõõsast vähemalt kolmest erinevast lisas nimetatud marjakultuuri sordist. Ühel pookealusel võib kasvatada üksnes ühe sordi poogendit.

(3) Nende lõikes 2 nimetatud viljapuude ja marjapõõsaste arv, mille kasvatamise kohta toetust taotletakse, võib puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi eri kohustuseaastatel olla erinev, kuid ei tohi olla väiksem lõikes 2 sätestatud arvust.

(4) Kui taotleja taotleb toetust kohalikku sorti kartuli kasvatamise kohta, peavad andmed tema kohta taimekaitseseaduse § 31 lõike 1 punktis 4 sätestatud juhul olema kantud taimetervise registrisse.

(5) Kui taotleja ei ole vääramatu jõu või erandlike asjaolude esinemise tõttu võimeline jätkama kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse täitmisega, siis kohustus lõpeb.

§ 5. Nõuded toetusõigusliku maa ja taime kohta

(1) Toetusõiguslik on taotleja kasutatav põllumajandusmaa, millel kasvatatakse taimi, mis kuuluvad vähemalt ühte lisas nimetatud puuvilja-, marja-, põllu- või köögiviljakultuuri sorti.

(2) Kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise eest antakse toetust põllumaa kohta, millel kohustuseaastal kasvatatakse lisas nimetatud põllu- või köögiviljakultuuri sorti vähemalt järgmisel pindalal:

- 1) teravilja – 5,00 hektaril;
- 2) kaunvilja, välja arvatud põlduba 'Helbi' – 1,00 hektaril;
- 3) heintaime ja kartulit – 0,30 hektaril;
- 4) söödapeeti, kaalikat, sibulat, kapsast ja põlduba 'Helbi' – 0,10 hektaril.

(3) Toetust antakse põllumaa kohta, millel kohalikku sorti põllukultuuri kasvatamise korral kasutatakse sertifitseeritud seemet ning kohalikku sorti köögiviljakultuuri kasvatamise korral standardseemet. Sertifitseeritud seemne mittedaavuse korral võib põllukultuuri kasvatamiseks kasutada sama põllukultuuri aretusseemet.

(4) Heintaime puhul antakse toetust põllumaa kohta, millel kasvatatavad heintaimes on põllumajandusministri 24. aprilli 2006. a määruses nr 56 „Söökakultuuride seemne kategooriad ning söökakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded” sätestatud nõuete kohaselt põldtunnustatud.

(5) Lõikes 4 sätestatud ei kohaldata juhul, kui valget ristikut ei kasvatata seemneks.

(6) Lisas nimetatud teravilja-, heintaime-, kartuli- ja kaunviljasordi, välja arvatud põldoa 'Helbi' kasvatamise korral võetakse põllumajandusmaa pindala määramisel arvesse põld, mille pindala on vähemalt 0,30 hektarit, ning ühel põllumassiivil kõrvuti paiknevad põllud, mille pindala kokku on vähemalt 0,30 hektarit.

(7) Lisas nimetatud köögivilja- või söödapeedisordi või põldoa 'Helbi' kasvatamise korral võetakse põllumajandusmaa pindala määramisel arvesse põld, mille pindala on vähemalt 0,10 hektarit, ja ühel põllumassiivil kõrvuti paiknevad põllud, mille pindala kokku on vähemalt 0,10 hektarit.

(7¹) Toetusõigusliku põllu pindala hulka arvestatakse põllu otstes asuv kuni 15 meetri laiune teenindusala, mida kasutatakse põllutöömasinate ümberpööramiseks.
[RT I, 28.12.2024, 7- jõust. 01.01.2025]

(8) Kui taotleja rajab uue puuvilja- või marjaaia või asendab olemasolevas puuvilja- või marjaaias puuvilja- või marjakultuuri lisas nimetatud kohalikku sorti viljapuu või marjapõõsaga, kasutab ta aia rajamisel või selles kultuuri asendamisel istikuid, mis on saadud viljapuude või marjapõõsaste tarnijalt, kelle kohta on andmed kantud taimetervise registrisse.

(9) Toetusõigusliku põllumajandusmaa määratlemisel lähtutakse maaeluministri 20. detsembri 2022. a määruses nr 67 „Põllumassiivi kaardi koostamise, põllumassiivi toetusõigusliku pindala määramise ja põllumassiivi kasutamise kohta andmete esitamise tingimused ja kord” sätestatust.

3. peatükk

Tingimuslikkus, sotsiaalne tingimuslikkus ja baasnõuded

[RT I, 28.12.2024, 5- jõust. 01.01.2025]

§ 6. Tingimuslikkus

(1) Taotleja täidab oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded, kohustuslikud majandamisnõuded ning töö- ja tööhõivetingimustega seotud nõuded ja tööandja kohustused“ §-des 2–8 sätestatud nõudeid ning sama määruse lisas 1 „Kohustuslikud majandamisnõuded“ esitatud nõudeid.

[RT I, 28.12.2024, 5- jõust. 01.01.2025]

(2) Taotleja täidab lõikes 1 nimetatud nõudeid kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise kohustuse puhul kogu kohustuseaasta jooksul ning kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse puhul kogu puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi jooksul.

(3) Taotleja on kohustatud esitama andmed kogu lõikes 1 nimetatud maa kohta.

§ 6¹. Sotsiaalne tingimuslikkus

(1) Taotleja täidab oma põllumajanduslikus tegevuses maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded, kohustuslikud majandamisnõuded ning töö- ja tööhõivetingimustega seotud nõuded ja tööandja kohustused“ lisas 4 „Sotsiaalse tingimuslikkuse nõuded“ esitatud nõudeid.

(2) Taotleja täidab lõikes 1 nimetatud nõudeid kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise kohustuse puhul kogu kohustuseaasta jooksul ning kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse puhul kogu puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi jooksul.

[RT I, 28.12.2024, 5- jõust. 01.01.2025]

§ 7. Baasnõue

Taotleja kannab kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise kohustuse puhul kohustuseaasta jooksul ning kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse puhul puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi jooksul andmed põllumajandusliku tegevuse ning kasvatatavate lisas nimetatud puuvilja-, marja-, põllu- ja köögiviljakultuuri sortide kohta veeseaduse alusel peetavasse põlluraamatusse.

4. peatükk

Tegevuse elluviimise nõuded

§ 8. Kohalikku sorti taime kasvatamise nõuded

(1) Taotleja koostab või uuendab puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi igal kohustuseaastal hiljemalt 15. juuniks aiaplaani põllumajandusmaa kohta, millel kasvatab lisas nimetatud puuvilja- või marjakultuuri sorti,

mille kohta ta toetust taotleb. Taotleja märgib aiaplaanile nende puuvilja- ja marjakultuuride asukohad koos sordinimega, mille kohta ta toetust taotleb, ning aia paiknemise ilmakaarte suhtes.

(2) Taotleja järgib kohustuseaastal lisas nimetatud selle põllu- ja köögiviljakultuuri sordi kasvatamise korral, mille kohta ta toetust taotleb, sordiomaniiku kehtestatud agrotehnikanõudeid ja külvisenormi ning väldib põllu umbrohtumist.

(3) Taotleja kasvatab toetusõiguslikul maal lisas nimetatud põllu- või köögiviljakultuuri sorti, mille kohta ta toetust taotleb, vähemalt kohustuseaasta 15. juunist kuni kohustuseaasta 1. augustini. Taotleja ei tohi põllu- või köögiviljakultuuri sorti kasvatada allakülvina.

5. peatükk

Põllumajandusliku majapidamise üleandmine ning kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse üleandmine ja ülevõtmine

§ 9. Põllumajandusliku majapidamise üleandmine

Põllumajandusliku majapidamise üleandmise korral kohaldatakse maaeluministri 20. detsembri 2022. a määruse nr 67 „Põllumassiivi kaardi koostamise, põllumassiivi toetusõigusliku pindala määramise ja põllumassiivi kasutamise kohta andmete esitamise tingimused ja kord” §-s 6 sätestatud.

§ 10. Kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse üleandmine ja ülevõtmine

(1) Kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse võib üle anda koos maaga, millel seda kohustust täidetakse. Selle kohustuse võib üle anda alates teisest kohustuseaastast. Esimesel kohustuseaastal võib selle kohustuse üle anda vääramatu jõu või erandlike asjaolude esinemise korral või § 9 kohaselt põllumajandusliku majapidamise üleandmise korral.

(2) Lõikes 1 nimetatud kohustuse ülevõtmise korral kohustused liidetakse ning puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi kestuseks loetakse lühemat aega kestnud kohustuse kestus.

(3) Kui lõikes 1 nimetatud kohustuse võtab üle isik, kellel ei ole kohustust, loetakse puuvilja- ja marjakultuuri kohustuseperioodi kestuseks ülevõetud kohustuse kestus.

(4) Lõikes 1 nimetatud kohustuse üleandmise korral esitatakse PRIA-le seitsme kalendripäeva jooksul elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu järgmised andmed:

- 1) üleandja ja ülevõtja nimi ning registri- või isikukood;
- 2) andmed lõikes 1 nimetatud üleantud kohustuse kohta;
- 3) andmed selle kohta, kas ülevõtja võtab üle lõikes 1 nimetatud kohustuse.

(5) Kui lõikes 1 nimetatud kohustus antakse üle teisele isikule, siis võib teine isik selle kohustuse üle võtta. Kui teine isik lõikes 1 nimetatud kohustust üle ei võta, siis kohustus lõpeb.

6. peatükk

Toetuse taotlemine ja taotluse menetlemine

§ 11. Toetuse taotlemine

(1) Toetuse taotlemiseks esitab taotleja PRIA-le kohustuseaastal ajavahemikul 15. maist kuni 15. juunini elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu taotluse, mis sisaldab järgmisi andmeid:
[RT I, 28.02.2025, 1- jõust. 03.03.2025]

1) maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 71 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, põhisissetuleku toetus, ümberjaotav toetus ja noore põllumajandustootja toetus” § 10 lõikes 1, § 11 lõike 1 punktides 1–17 ja 19 ja lõigetes 2–4 ning §-s 12 nimetatud andmed;

2) andmed selle kohta, millise põllu kohta taotleja põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise eest toetust taotleb;

3) põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamiseks kasutatud seemne kogus põllu kohta, mille kohta taotleja põllu- või köögiviljakultuuri kasvatamise eest toetust taotleb;

4) andmed selle kohta, millisel põllul taotleja kasvatab puuvilja- või marjakultuuri, mille kasvatamise kohta ta toetust taotleb;

5) andmed selle puuvilja- või marjakultuuri sordi nimetuse ning samasse sorti kuuluvate viljapuude ja marjapõõsaste arvu kohta, mille kasvatamise kohta taotleja toetust taotleb.

(2) Taotleja esitab nende põldude piiride muudatused, millel ta kohalikku sorti taimi kasvatab, hiljemalt kohustuseaasta 15. augustiks.

(2¹) Taotleja esitab § 6 lõikes 3 sätestatud juhul andmed põldude ja pärandniidu alade piiride ning nende muudatuste kohta hiljemalt kohustuseaasta 15. augustiks.
[RT I, 25.05.2024, 1- jõust. 28.05.2024]

(3) Taotleja esitab lõigetes 2 ja 2¹ nimetatud põldude ja pärandniidu alade piiride muudatused, mille tulemusena väheneb nende pindala, ning komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/1173, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 kohaldamise eeskirjad ühise põllumajanduspoliitika ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi kohta (ELT L 183, 08.07.2022, lk 23–34), artikli 7 lõike 1 punktide a ja c kohased taotluse muudatused hiljemalt kohustuseaasta 1. novembriks.
[RT I, 25.05.2024, 1- jõust. 28.05.2024]

(4) Kohalikku sorti puuvilja- või marjakultuuri kasvatamise kohustuse puhul esitab taotleja taotluse ning lõigetes 2, 2¹ ja 3 nimetatud muudatused igal kohustuseaastal.
[RT I, 25.05.2024, 1- jõust. 28.05.2024]

(5) Toetust taotletakse strateegiakava alusel antavate pindalatoetuste ning loomade pidamisega ja loomade heaolu soodustamisega seotud toetuste ühisel taotlusel.

§ 12. Taotluse osaks olevad dokumendid

(1) Taotleja esitab PRIA-le kohustuseaastal hiljemalt § 11 lõikes 1 ettenähtud tähtajal kohalikku sorti viljapuu ja marjapõõsa kohta, mille kasvatamise kohta ta toetust taotleb, ühe loetletud dokumendi originaali:

- 1) taimepass;
- 2) asjakohane erialaliidu eksperdi, teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse tähenduses teadus- ja arendusasutuse eksperdi või kutseõppeasutuse seaduse tähenduses kutseõppeasutuse eksperdi arvamus selle kohta, et kasvatatav sort on lisas nimetatud puuvilja- või marjakultuuri kohalik sort;
[RT I, 28.12.2024, 7- jõust. 01.01.2025]
- 3) tarnija dokument;
- 4) tootekirjeldus.

(2) Taotleja esitab PRIA-le kohustuseaastal hiljemalt § 11 lõikes 1 ettenähtud tähtajal kohalikku sorti põllu- või köögiviljakultuuri kohta, mille kasvatamise kohta ta toetust taotleb, külvatud seemne müügipakendi originaaletiketi.

(3) Taotleja ei pea lõigetes 1 ja 2 nimetatud dokumente esitama, kui ta on sama viljapuu, marjapõõsa või heintaimede kasvatamise eest selle määruse alusel antava toetuse taotlemise korral need nõuetekohaselt PRIA-le esitanud.

§ 13. Taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse kontrollimine

(1) Taotluses esitatud andmete õigsust ning taotleja ja toetatava tegevuse vastavust toetuse saamise nõuetele kontrollib PRIA ning selles paragrahvis sätestatud juhul muu asutus.

(2) Paragrahvides 6 ja 6¹ sätestatud nõuetele vastavust kontrollivad maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruses nr 68 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded, kohustuslikud majandamisnõuded ning töö- ja tööhõivetingimustega seotud nõuded ja tööandja kohustused“ sätestatud asutused samas määruses sätestatud ulatuses.
[RT I, 28.12.2024, 5- jõust. 01.01.2025]

§ 14. Toetuse vähendamine ja ühise põllumajanduspoliitika abinõudega seotud Euroopa Liidu finantshuvid kaitseks meetmete kohaldamine

(1) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 13 lõikes 3 sätestatud juhul vähendatakse taotlejale antavat toetust, arvestades samas lõikes sätestatut.

(2) Lõikes 1 sätestatud juhul vähendatakse taotlejale antavat toetust, võttes aluseks taotluse alusel kindlaks määratud summa, mida taotlejal oleks õigus saada, millest on maha arvatud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse 12. peatükis sätestatud kaitsemeetmete kohaldamisega seotud summa.

(3) Ühise põllumajanduspoliitika abinõudega seotud Euroopa Liidu finantshuvid kaitseks meetmete kohaldamise korral kohaldatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse §-des 107–110 sätestatut.

§ 15. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse kohustuseaastale järgneva kalendriaasta 10. veebruariks.

(2) PRIA teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse Euroopa Liidu õigusaktides ja Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud alustel.

§ 16. Toetuse maksmine

Toetus makstakse toetuse saajale hiljemalt kohustuseaastale järgneva kalendriaasta 30. juuniks.

§ 17. Toetuse saaja andmete avalikustamine

PRIA teavitab toetuse saajat tema andmete avalikustamisest ning töötlemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261), artiklites 98 ja 99 sätestatud alustel ja korras.

§ 17¹. Rakendussäte

2024. aastal algab § 11 lõikes 1 sätestatud ajavahemik hiljemalt 20. mail.
[RT I, 24.04.2024, 1- jõust. 27.04.2024]

§ 18. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2024. a.

[Lisa](#) Puuvilja-, marja-, põllu- ja köögiviljakultuuri sordid